

I Våxtorps bygdegård
ges annandag påsk kl. 5.30 (obs. ti-
den) det svenska lustspelet "13 stolar"
med Ake Söderblom, Ludde
Gentzel, Stig Järrel och Lillebil
Kjellén i de större rollerna.

DBT SKULLE ANTAGLIGEN inte väcka lika stor uppståndelse, om en modern Jutes Verne i våra dagar lät någon göra en jorden-runt-resa på några timmar som det på sin tid gjorde när Phileas Fog reste jorden runt på 80 dagar. Låt oss därför göra en resa, som blir någonting mellan fantasi och verklighet. Vi vill titta på påsk seder och påskfirande i olika länder, och från snö och isar i norr till blommande fruktträd och ljumma böljor i söder följer vi påskkäringarnas flykt till Blåkul-lan och påskkärlarnas lek mot värmen. Glömda är de av ångest och fasa, borta är städer av ruinhögar

"Rulla-ägg-leken" är ett stort folkspel, särskilt uppskattat bland ungdomen. Bruderna har lagts ut på sluttande plan och spelet har börjat.

framför andra. Konfektarna av en kyckling har ritats och klippts ut på en gul papperstyg och klämts upp på en bit tyg eller tjock papper, vilket hängs upp på väggarna. Spelarna har ögonen förbundna och var och en får en röd bomullstråd med stoppnål med vilken den mask, som sitter i kycklingens mun, ska "spetsas". Den som kommer närmast blir vinnaren.

Detta är den moderna engelsmannens sätt att fira sin påskafton i familjens sköte. Kanske tar london-bon påskdagen eller annandagen sin familj med sig på en utflykt med något av sporttågen, som går till Margate, Brighton, Bognor el-

Påskblomstrens tid är inne och färgsprakten är stor på torgen...

PÅSKFIRANDET JORDEN RUNT

I de ryska emigrantkyrkorna går påskgudstjänsten enligt gammal ritual och hela veckan före påsk samlas folket till andaktsstunder i helgedomen.

och förbrända landskap: på vår fantasys resa ligger jorden lugn, leende och bördig.

Första etappen blir resan till Paris, eller till New York, ty vi vill se det äkta gammaldags ryska påskfirandet — det vackraste och märkligaste i världen — och var ska man väl bättre kunna göra det än bland de hundratals ryska emigranterna i dessa båda världsstäder.

Redan hela veckan före påsk har man samlat i någon av de ryska kyrkorna, vilka bjuder ett vackrare skickelse än under någon annan tid av året. Många av de äldre kan ännu erinra sig och berätta om hur gripande och stämningsfullt det var i någon av storkyrkorna i St. Petersburg eller Moskva skärtorsdagen. I kyrkans mitt hade en särskild som byggts upp, på vilken tolv gamla ärevärdiga män tagit sin plats. Alla hade de långt, grått, svallande skägg och långt hår, så att det såg ut som gammaldags patriarker. Medan kyrkokören med sina vackra röster sjöng, tvättade metropoliten — biskopen i den kristna metropol — de tolv gamla människors fötter med vatten i ett silverfat.

Här bland emigranterna har man också sökt göra massan extra stämningsfull. Mäskrudarna är praktfulla, och den fulltaliga kyrkokören sjunger länge. Många av kyrkbesökarna har egna ljus med sig, och det sprider en egenartad stämning, när de tändas. Hemma i Ryssland hörde det till att ljusen skulle hållas brinnande hela vägen hem, villas betydelse lycka för det kommande året. Det var otur om det var blåblåder ute, då någon kom snygande utefter husvägen och på allt sätt sökte skydda lågan med hatten eller den uppknäppta rocken eller kappan.

Lika stämningsfullt är det på påskaftonens kväll, då man ännu en gång samlas i kyrkorna för att invänta 12-åriga. Prästen förkunnar då att Kristus är uppstånden. "Kristus Wokresse", och omedel-

bart därefter sjunger kyrkokören lovsånger och kyrkans alla ljus tändas. Samtidigt tändas också var och en av kyrkbesökarna sitt medförla ljus, så att kyrkan med ens förvandlas till ett enda ljushav. Kloekorna klämtar kraftigt och det är så vackert och högtidligt att var och en måste känna sig gripen av hänyrskning. Även om det för många inte kan bli fullt så högtidligt som i gamla tider i St. Petersburg, där från den mäktiga Peter-Paul-kyrkan sköts hundra skott.

Många har haft med sig sitt påskbröd "kulitj", en sorts saffransbröd — dekorerat med ett stort

Det är påskafton och vi tittar in hos en engelsk familj, som just öcker sitt eftermiddagst. Stämningen är god, och under stöj och glän har var och en av familjens medlemmar funnit sin plats med en färgglad ballong svävande vid stolen. Bordet är dekorerat med gula narcisser, och på hedersplatsen i mitten tronar en korg med härliga, nygräddade väffor. Största intresset tilldrar sig emellertid äggen, ty vid varje plats står en äggkopp med ägg i, som till allas spelande förväning inte döljer några vanliga ägg utan olika lek- och skämtsaker. "Tuppen har värpt!" och förtjusta

Av INGA-GRETA LINDHAGEN

och annat satstyg". Ungdomarna samlas för att dela gamla lekar, som de är för föräldrar och farföräldrar. Man går ut med fikerna fulla med härdkaka ägg. Möter man någon, utmanar man honom på duell. Äggen knäckas mot varandra tills det ena går sönder och den som kvarstår med helt ägg har avgått med segern. Som omväxling mot denna "knäcka-ägg-lek" tar man "rulla-ägg-leken", en brida har lagts i sluttande läge, och man låter äggen rulla utför den. Den

tellen bjuder på sådana gärrade ägg.

Sydlands färg och glöd i påskfirandet finner vi bland storsiderna sköret redan i Bryssel. Kl. 8 på påskdagens morgon är det allmän kloekringning och militär till häst drar genom stadens gator, strax efteråt följd av musikföreling. Kl. 3 på eftermiddagen kommer den stora musikkörtegen med deltagarna i täget utklädda i festlig karnevalsry. Soldaterna kom-

näs och grönsaker samt sluttiga tårta, frukt, russin och nötter, serveras.

På annandagen är folkmötet om möjligt ännu större. Det dansas i varje gathörn, alltinger det kyrka kloekorna klämtar nästan oavbrutet. Ett extra nöje för barnen bereder de "snällare" av olika sorter, som sålts till den här dagen och vilka flitigt kommer till användning. En del av mera traditionsbundet slag är att en viss sorts bröd, som säljs denna dag, har små porlinsbalybarn inbakade. Samma bruk förekommer även i Frankrike.

Mera religiöst betonat och om det ryska påskfirandet påminnande är gränsens sätt att fira påskan. Vi har kommit till en medeltidsk kyrka i kisk stad och här får vi se ett vackert och egenartat påskbruk. Det är långfredag och vi följer stadsborna till kyrkan, där mot väggen, vilken skiljer altaret från kyrkan, och vilken kallas "ikonostasen", en öppen kista står i vilken en bild av den døde Kristus ligger. Kistan är omgiven med blommar och väpnader och soldater i full rustning bildar vakt kring den. På kvällen lyfta kistan upp och bäres genom staden i högtidlig procession med präster i låten och upplyst av flammade faklor. Folket visar tydligen sin sorg och klånen och utropar här och där "Kyrie eleison". "Herre förbarm dig". Sörgetaget gör ett hemskt och outplänligt intyck, där det drar fram genom stadens gator och gränder, sedan märket gjort sitt inbrott.

På lördagskvällen samlas man åter i kyrkan, men där sig stannar före minnatt ut kyrkan och samlas på den öppna platsen utanför den. Där stiger prästen upp på en estrad och börjar läsa evangeliet om uppståndelsen, medan han inriktar sig på att just på tolvslaget komma till orden: "Kristus är uppstånden". Då bryter ett tronbedövande jubel ut, skott avlossas och militärmusiken faller i med fanfärer. Alla tänds nu sina ljus vid den heliga elden i kyrkan — i katolska kyrkorna förnyas nämligen elden just vid minnattstiden natten till påskdagen alltinger det kloekorna ringar in uppståndelsen och folket står för samlat utanför för att få del av ljuset. Det är en symbol för den kristna, som fyller de påskfirande rättrogna: "ett ljus har uppstått för folket, som vandrade i mörkret."

Så har vi fått se hur i läsa och väsa, nord och syd gemmant och traditionsbundet blandas med nya och enkla seder, på landsbygden lever det ursprungliga och religiösa djupare kvar, medan storsiderna nu mera ger vika för en stundens stämning och en sinnens berusning, som bättre passerar stadsbefolkning. Men överallt, i staden som på landet, gäller detsamma: Påskan är en underbar tid, som belyttar, värfloden sväller, även stiger i triden och hela jorden sjunger av liv och uppståndelse.

Copyright: Text & Bilder.

England: Prästerna håller påskgudstjänst utanför Westminster Abbey.

I sydligare länder är påskan med sin färg och prakt ett imponerande folkspel.

kan barn och vuxna fortsätta med att ägna sig åt det rykande heta teet, de fräsiga väffarna, småkukarna med marmelad och honung, hexen med chokladglasur och andra godsaker.

Efter den trevliga och goda måltiden kommer någonting, som åtminstone i barnen ögon är ännu bättre: letandet efter snaskäggen, som brukar gömmas inne eller ute. När var och en har fått sitt ägg fortsätter man i samma goda stämning med skämt och lekar. Man spelar "äggspelen", som är påskleken

vars ägg träffar en annans har vunnit båda äggen.

Samma traditionsbundenhet i ritualen finner vi nästan överallt i den kristna världen. I Mellanuropa drar påskkäringarna iväg på kvast till Hartz, och eldarna, som tändas på deras väg, hjälper till att köra iväg dem. Men skjuter man i luften på påskdagens morgon kan det hända att en häxa dimper ner. Ännu kan det på sina ställen hända att man på skärtorsdagens plockar en slags gröna plantor och koka dem tillsammans för att de ska "ge skyddande kraft". Härav det

mer först, ståtligt framridande på vita hästar, och därefter de uppspelade och utspökade musikerna hoppande och sprattlande till stor förmöjles för det unga Bryssel. I stadens centrum stannar körtögen, kyrkakloekorna börjar ringa, och en massa spelar allt under det hela den stora folkskara, körtögen dragit med sig, förblir knäböjande i bän. Körtögen slutar strax före kl. 5 och sedan drar sig var och en hemåt, där påskdagens middag, bestående av ägg, tomatsoppa, bifstek och rostbiff med ris och grönsaker samt vidare tårter och kottetter med pommes frites, majo-

